

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	5
Overzicht van activiteiten	6
Ideeën van jongeren in Nederland	6
Changemakers aan het woord:	8
Sagal Ali	8
Nafisa Nur Osman	10
James Owie	12
Sams I Noussa	14
Hawa Bah	16
Salada Ali Malin	18
Fatoumata Diallo	20
Salwa Salih Mamad	22
Amani Abolo	24
Classificatie van VGV	26
Risicolanden en prevalentie meisjesbesnijdenis	27
Internationale en regionale mensenrechtenverdragen en consensus documenten ter preventie tegen Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV)	28
Publieke verklaring	30
Bruggenbouwers en changemakers	32
Belangrijke adressen	33

Voorwoord

Middels dit boekje willen wij een beeld schetsen van actieve deelname van mannen, jongeren in het algemeen en vooral van de nieuwe groepen: nieuw in Nederland maar ook nieuw in de strijd tegen Vrouwelijk Genitale Verminking (VGV)

De huidige discussie omtrent Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV) wordt vooral gevoerd door Somalische, Ethiopische, Eritrese, en Soedanese volwassenen, oudkomers uit vluchtelingen gemeenschappen die al meer dan 10 jaar in Nederland zijn en de politiek. Het gaat veelal buiten jongeren, nieuwkomers en mannen om, terwijl het hen wel aangaat.

VGV is niet alleen een onderwerp voor oudere vrouwen, het gaat mannen zeker ook meisjes en jongens aan. Meisjes kunnen het risico lopen om besneden te worden. Meisjes en jongens gaan in de toekomst beslissen of ze hun kinderen gaan besnijden en jongens gaan in de toekomst met een meisje trouwen dat misschien besneden is. Bij een complexe en omvangrijke schadelijke praktijk zoals meisjesbesnijdenis is de nieuwe generatie hard nodig om de houding ten opzichte van meisjesbesnijdenis te veranderen. Jongeren zijn de toekomst, verandering "Change" begint bij hen. Daarom is een actieve rol van jongeren en mannen belangrijk om VGV tegen te gaan. Juist omdat het ook hen aangaat mag hun stem worden gehoord, meer dan nu het geval is. Om deze reden wil Vluchtelingen-Organisaties Nederland en Federatie van Somalische Associaties in Nederland (FSAN) aandacht aan jongeren mannen en de nieuwe groepen besteden en hun stem laten horen in de strijd tegen VGV.

Jonge meisjes zoals Nafisa Osman en Sagal Ali uit Somalië werken allemaal mee om jonge Afrikanen te overtuigen om VGV de rug toe te keren. Het hele proces van dit project is een goed voorbeeld van een positieve transformatie, samenwerking van vrouwen, mannen vooral jongeren die wordt aangemoedigd door de activisten uit de gemeenschappen. Deze preventieve aanpak begint z'n vruchten af te werpen ook bij de nieuwe groepen; Fatoumata Diallo uit Guinee, Hawa Mohamed Beh uit Sierra Leone, Salwa Hamad en Amani Abolo uit Soedan, ook Sams I Noussa uit Togo en James Awie uit Nigeria zijn goede voorbeelden van de mannelijke inzet in de strijd tegen VGV. Man of vrouw, jong of oud elk van de bovenstaande personen zijn van groot belang voor het stopzetten van VGV.

Alem Desta
Project leider

Inleiding

De World Health Organization (WHO) schat dat er momenteel tussen de 100 en 140 miljoen kinderen wereldwijd aan 1 van de 3 vormen van VGV onderworpen worden. De huidige schatting laat zien dat 91,5 miljoen meisjes en vrouwen ouder dan 9 jaar met de consequenties van VGV te maken hebben.

Dankzij dit beleid en onvoorwaardelijke steun van het Ministerie van Welzijn, Gezondheid en Sport zijn wij, Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON) en Federatie Somalische Associaties Nederland (FSAN), in staat geweest om ons Unique project 'Say No To FGM' op poten te zetten. Openlijk spreken over VGV met de vluchtelingen,- en migrantengemeenschappen is zeker geen gemakkelijke taak. Maar desondanks staan veel mensen open om te participeren in ons project:consequenties van VGV te maken hebben. Bovendien zijn er jaarlijks nog eens 3 miljoen meisjes in Afrika die een groot risico lopen om blootgesteld te worden aan VGV.

Hoewel de exacte historie van dit schadelijke ritueel/traditie niet helemaal terug te halen valt, kan er in ieder geval geconcludeerd worden dat referenties naar VGV teruggaan naar de oude samenlevingen in Egypte en Soedan. Het ritueel is een reflectie van pre-islamitische tradities.

Sinds 1993 is VGV wettelijk verboden in Nederland. Elk land waar VGV nog steeds wordt uitgevoerd, wordt door de Nederlandse overheid gezien als een risicoland. Meisjes woonachtig in Nederland met minstens 1 ouder afkomstig uit een risicoland, wordt tevens beschouwd als een persoon die veel risico loopt om VGV te ondergaan. De Nederlandse overheid heeft als preventiemiddel tegen VGV een breed en alomvattend beleid tot stand gebracht, om zodoende elke vorm van VGV in Europa en Afrika te voorkomen.

Meer dan twintig jaar na de eerste inspanningen van de activisten binnen de vluchtelingen,- en migrantengemeenschappen om VGV uit te bannen,ondersteund door zoen beleid is er ongetwijfeld een belangrijk resultaat bereikt: VGV wordt tegenwoordig beschouwd als een onderwerp dat openlijk besproken kan worden. Het taboe is verdwenen. Deze transformatie is hoogstwaarschijnlijk samengegaan met de bewustwording van het feit dat VGV in strijd is met de rechten van de mens. Een toenemend aantal migrantengemeenschappen doet mee in de strijd tegen VGV en ze zetten zich niet alleen in voor informatieverspreiding en bewustwording, maar ook voor preventie en meer contact met de overige migrantengemeenschappen. In dit proces wordt er veel geleerd van elkaar en worden ervaringen gedeeld.

Het motto "Samen staan wij sterk om Onze doel te bereiken". De open dialoog binnen het project 'Change, We Make It Together' heeft bijgedragen aan het bereiken van een algemene consensus rondom VGV. Deze discussies hebben de gemeenschappen geholpen om hun problemen naar voren te brengen binnen een omgeving die vrij is van sociale druk en waarin gezondheid, eenheid en solidariteit van mannen en vrouwen van jongeren en ouderen hoog in het vaandel staan.

Overzicht van activiteiten

De 'Zeg Nee Tegen VGV' is een campagne waarin Afrikaanse gemeenschappen in Nederland de kans krijgen om collectieve beslissingen te nemen voor het welzijn van hun kinderen. Dit project is tot stand gebracht binnen een context van discussies over morele normen en waarden, mensenrechten en sociale rechtvaardigheid. Gebased op dit hebben wij informatie ingezameld over VGV voor een nog breder doel: om de isolatie van nieuw groepen te voorkomen. Wij hebben lokaal en regionaal zelfhulpbewegingen, organisaties en groepen benaderd en hebben wij handen ineengeslagen met nieuw vluchtelingen en migranten groepen in Nederland.

Ter introductie van het project zijn er drie grote bijeenkomsten georganiseerd; één voor Oost-Afrikaanse landen zoals Ethiopië, Eritrea, Soedan en Somalië, en één voor West-Afrikaanse landen zoals Liberia, Togo, Mali, Sierra Leone, Senegal, Nigeria, Cameroen, Ghana en een inventarisatie workshop voor jongeren

Op de eerste bijeenkomst hebben de vertegenwoordigers uit de Oost-Afrikaanse landen teruggeblikt op hun verleden en hun ervaringen met VGV en tevens hun ideale toekomstbeeld geschetst, vrij van VGV. Verder zijn er strategieën besproken om VGV voorgoed uit te bannen binnen hun gemeenschap. Gezamenlijk hebben zij besloten dat zij de methodologie die in het onderzoek werd gebruikt, voortzetten. Volgens hun moet VGV benaderd worden vanuit een mensenrechtenperspectief, of meer specifiek gezien, een kinderrechtenperspectief. Op deze dag is er ook collectief besloten om de aanpak tegen de uitbanning van VGV voort te zetten naar andere Afrikaanse landen en hun gemeenschappen in Nederland.

De tweede bijeenkomst richtte zich op West-Afrikaanse landen. Er is op deze dag besloten dat ook de personen uit deze landen de kans moeten krijgen om hun gemeenschap te betrekken in de strijd tegen VGV. De sleutelpersonen en deskundigen die op deze dag aanwezig waren, zijn ervan overtuigd dat de uitbanning van VGV een positieve verandering is. Een verandering die veel gezamenlijke steun zal ontvangen.

Ideeën van jongeren in Nederland

Vluchtelingen - Organisaties Nederland VON heeft aparte workshop georganiseerd voor jongeren. Tijdens de workshop is onder andere gesproken over de wijze waarop jongeren actief kunnen zijn in de strijd tegen VGV. De workshop was georganiseerd door jongeren, in samenwerking met jongeren en voor jongeren en alle andere geïnteresseerden. De vraag was Wat voor rol spelen jongeren in Nederland op dit moment in de strijd tegen VGV?

Waarom jongeren?

- Jongeren zijn de toekomst en zij moeten aan de volgende generatie doorgeven dat vrouwenbesnijdenis niet meer mag voorkomen.

- Jongeren moeten voorlichting geven aan jongeren, want eigen groep en dan zal er misschien meer begrip ontstaan tussen voorlichter en diegene die ingelicht wordt.

Het workshop

- Dit workshop was speciaal voor jongeren toegankelijker voor jongeren om naartoe te gaan. Dan durf je opener te praten en dus meer te zeggen. Als het een bijeenkomst zou zijn met jongens en meisjes dan kunnen deze de dialoog met elkaar aangaan en kunnen de meiden de jongens confronteren met wat vrouwenbesnijdenis eigenlijk inhoud. Dit heeft effect.
- Jongens zeggen: 'het is een vrouwending'. Ze hebben dezelfde mentaliteit als hun vader.
- Bereiken van jongeren door bijeenkomsten te organiseren door jongeren voor jongeren. Dat is volgens mij het meest effectief. Deze bijeenkomsten zouden dan de volgende ingrediënten moeten bevatten:
 - Interactief, creatief en informatief (voorlichting).
 - Entertainment.
 - Meerdere onderwerpen (maakt de drempel lager om naar een bijeenkomst te gaan).
- De bijeenkomsten moeten aantrekkelijk gemaakt worden: verschillende onderwerpen, zodat ze niet denken dat ze gehersenspoeld worden.

Knelpunten

- Binnen de familie moet er meer over gepraat worden. Imams moeten zich opener opstellen. Sommige imams keuren vrouwenbesnijdenis af, maar sunna mag dan wel. Infibulatie afkeuren en sunna toelaten is wel een stap in de goede richting.
- Er zijn zeker nog jongeren die voor vrouwenbesnijdenis zijn, maar dit komt door onwetendheid.
- We praten erover met vriendinnen, dat is geen probleem.
- Er zijn genoeg families waar je er niet over mag praten. Er wordt daar gewoon niet over vrouwendingen gepraat. Deze mentaliteit komt voort uit het geloof. Jongeren praten onderling echter wel.
- Er zijn genoeg meisjes die niet naar de bijeenkomsten mogen gaan van hun ouders. In sommige gezinnen wordt er gewoon niet over gesproken, het is privé.
- Somalische jongeren kunnen zelf workshops gaan geven en mensen daarvoor meenemen.
- Hoe kun je jongeren bereiken? Door een link te zetten op bestaande, veel bezochte websites voor jongeren naar bijvoorbeeld de website van VON waar info over het onderwerp staat.
- Jongeren kunnen een rol spelen in de campagne als ze van te voren goed geïnformeerd worden en goede begeleiding krijgen. Daarbij is een dialoog tussen ouders en kinderen belangrijk.

‘Voorlichting geven over VGV geeft mij ontzettend veel voldoening’

Changemakers aan het woord

Ik ben **Sagal Ali** en mijn geboorteland is Somalië. Ik studeer verpleegkunde aan de Hogeschool van Amsterdam en zit momenteel in mijn afstudeerjaar. Ik loop ook stage bij de GGD Zaanstreek-Waterland, waar ik het erg naar mijn zin heb. Uiteraard hebben mijn studie en stage al een link met VGV, maar ik heb vorig jaar ook besloten om de training tot sleutelpersoon bij FSAN te volgen om zo nog meer te betekenen voor de Somalische gemeenschap in Nederland. Door middel van deze training ben ik bevoegd om huisbezoeken af te leggen en Somalische gezinnen in Nederland voor te lichten over VGV. Ik ervaar deze activiteiten rondom VGV als zeer nuttig; ten eerste omdat het bij mijn opleiding past, maar ook omdat het mij veel voldoening geeft.

Binnenkort zal ik mij gaan inzetten om een voorlichtingsbijeenkomst te organiseren. Ik heb mijn collega's bij de GGD gevraagd of zij op deze dag presentaties willen geven over hun persoonlijke ervaringen met VGV en de belangrijkste lessen die zij hieruit getrokken hebben. GGD Zaandam is momenteel ook betrokken bij een ander project over VGV dus deze presentaties zullen daarbij goed aansluiten. Ik heb een belangrijke rol gespeeld in het regelen van een ruimte om de bijeenkomst in te houden en ik zal tevens de rol van gastvrouw op mij nemen op de dag zelf.

Een onmisbaar punt dat tijdens de bijeenkomst naar voren moet komen is het bespreekbaar maken van VGV binnen de Somalische jongeren in Nederland. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen hier wel voor op staan, mits dit op een voorzichtige manier wordt aangepakt. Als je aan mij vraagt wat er nog moet gebeuren om VGV in de regio Zaandam te voorkomen dan moet de nadruk liggen op het doorbreken van het taboe wat betreft VGV en zogehete awareness creëren. Deze bewustwording moet zich bij zowel vrouwen als mannen en belangrijke nog jongeren voordoen. Ik hoop dan ook dat er op de voorlichtingsbijeenkomst veel mannelijke gasten vooral jongeren zullen zijn. Tevens moeten mensen gestimuleerd worden om de Verklaring tegen Meisjesbesnijdenis te ondertekenen.

'Den Bosch zegt NEE tegen VGV!'

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **Nafisa Nur Osman** en ik ben afkomstig uit Somalië. In het dagelijks leven ben ik studente en vrijwilligster bij Vluchtelingenwerk Den Bosch. Dit vrijwilligerswerk geeft mij de kans om gezondheidsvoorlichting te geven over onderwerpen als HIV/AIDS, SOA's en VGV. Mijn relatie met VGV is vooral gebaseerd op het feit dat ik zelf VGV heb ondergaan en mij dus goed bewust ben van de bijkomende gezondheidsklachten.

Ik ben betrokken geweest bij de voorbereidingen van de allereerste netwerkbijeenkomst in Den Bosch omtrent het onderwerp 'Say No to FGM!' In Buurthuis Boschveld ontvingen wij een groep Afrikaanse vrouwen en mannen, die voornamelijk afkomstig waren uit de Somalische gemeenschap in Den Bosch. Ik ben persoonlijk betrokken geweest in de voorbereidingen van de bijeenkomst en op de bijeenkomst zelf heb ik een presentatie gegeven waarin ik thema's als de schadelijke gevolgen van VGV, Islam en VGV, en het Nederlandse strafrecht en VGV ter discussie stelde. Monica Overmars van GGD Hart van Brabant was te gast en vertelde over het werk en de samenwerkingsprojecten van de GGD. Na afloop van de presentaties was er gelegenheid om na te praten, te discussiëren, en ervaringen te delen. Alles onder het genot van Somalische lekkernijen die een vijftal vrouwen speciaal voor de gelegenheid klaar hadden gemaakt.

Het succes van de middag is tweeledig te noemen. Enerzijds was er de mogelijkheid voor het delen van ervaringen en het debatteren over het onderwerp VGV. Anderzijds bood deze dag de mogelijkheid om nieuwe mensen te ontmoeten en was het een nuttige invulling van de zaterdagmiddag. Deze combinatie zorgde ervoor dat er een zeer goede sfeer ontstond. Een sfeer van enthousiasme, gemoedelijkheid, en het gevoel van 'Dit moeten we vaker doen!'

Opvallend was dan ook de aanwezige self-help potentie van deze groep mensen. Wij zijn er van overtuigd dat deze bijeenkomst nog een vervolg krijgt en dat er een vruchtbare bodem is ontstaan waar in de toekomst meer activiteiten en projecten tot bloei kunnen komen. Uiteraard geïnitieerd door deze groep mensen zelf vanuit de eigen gemeenschap. Het is dan ook van belang om meer van dit soort bijeenkomsten te organiseren om op deze manier VGV uit de regio Den Bosch te voorkomen.

‘Zowel vrouwen als mannen moeten betrokken raken in de strijd tegen VGV’

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **James Owie** en ik kom van oorsprong uit Nigeria. Nederland telt momenteel ongeveer 10.000 mensen uit Nigeria. Ik ben woonachtig in Den Haag, waar ik voorzitter ben van stichting Africa Life. Deze stichting houdt zich onder andere bezig met het organiseren van Afrikaanse feesten, workshops en festivals en het promoten van Afrikaanse muziek, eten, drinken en kleding. Ik ben tevens nationale ambassadeur van VGV. Dit houdt in dat ik de taak heb om Afrikaanse mannen te betrekken in de strijd tegen VGV. Uiteindelijk heb ik als doel om ervoor te zorgen dat VGV binnen korte tijd niet meer wordt uitgevoerd hier in Nederland, maar ook in Afrika zelf. Als ambassadeur geef ik voorlichting om zoveel mogelijk mensen te informeren over het onderwerp VGV en met name de wetgeving in Nederland omtrent dit onderwerp. VGV bestaat al heel lang in Nigeria en dus ook in mijn familie, vandaar dat ik al vroeg met dit onderwerp in contact ben gekomen.

Als voorzitter van Africa Life betrek ik dit onderwerp veel in de geplande activiteiten. Binnenkort zal ik een VGV evenement medeorganiseren. Ik zal hierin een breed scala aan taken vervullen: ik ben betrokken in de voorbereidingen van het evenement en ik zal op de dag zelf ook presentaties geven. Er zullen tevens belangrijke gastsprekers aanwezig zijn: o.a. Zahra Naleie en de wethouder van Volksgezondheid van de gemeente Den Haag. Het wordt een bijzondere dag want het richt zich speciaal op mannen. Mannen moeten, net als vrouwen, de kans krijgen om op de juiste manier geïnformeerd te worden over VGV zodat zij betrokken kunnen worden in het preventieproces.

Ik verwacht dat er totaal zo'n 80 a 100 mensen aanwezig zullen zijn. Het evenement richt zich specifiek op mensen uit de Afrikaanse risicolanden, maar uiteraard zijn mensen van andere nationaliteiten altijd welkom. Deze dag wordt mede mogelijk gemaakt door FSAN. Ten slotte wil ik vermelden dat de preventiestrijd van VGV zich meer moet richten op het voorlichten van mannen. Dit is hetgene wat nog moet gebeuren om VGV in zowel de regio Den Haag als in de risicolanden uit te bannen.

'Samen staan we sterk om de onwetendheid rondom VGV tegen te gaan!'

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **Sams I Noussa** en ben geboren in Togo. Ik ben één van de ongeveer 1500 Togolezen woonachtig in Nederland. In het dagelijks leven ben ik monteur en voorzitter van stichting Togoleese Life in Nederland (STLN). Ik ben al vroeg in mijn leven met VGV in aanraking gekomen omdat een oude klasgenoot van mij was besneden. Ik wilde destijds graag weten waarom zij was besneden en waarom dit zo belangrijk was. Nadat ik mij bewust was geworden over de schadelijke gevolgen van VGV wilde ik niets liever dan mij inzetten om VGV een halt toe te roepen. Ik ben teruggegaan naar mijn geboorteland Togo en ondervonden dat veel vrouwen hier besneden zijn. Veel vrouwen hebben hier ziektes als HIV/AIDS of Syfilis aan overgehouden, of erger nog, zijn inmiddels overleden. Terug hier in Nederland heb ik de stichting STLN opgezet en mij sindsdien compleet ingezet om mensen voor te lichten over VGV.

Binnenkort zal er een informatiebijeenkomst gehouden worden omtrent VGV waarbij ik een coördinerende rol zal gaan vervullen in de voorbereidingen en op de dag zelf. Er zullen deze dag verschillende gastsprekers komen die ieder hun individuele ervaringen op een rij zullen zetten. Het zal een emotionele dag worden, met veel persoonlijke verhalen en traumatische ervaringen, maar zeker ook een dag waarbij hoop en samenwerking centraal zullen staan. Ik roep bij deze dan ook iedereen op om er bij te zijn zodat VGV in Nederland meer bespreekbaar kan worden gemaakt. Samen staan we sterk om de onwetendheid rondom VGV tegen te gaan.

Ik ben van mening dat er meer gedaan kan worden om in de regio Utrecht VGV tegen te gaan. Het belangrijkste punt is hierbij het bevorderen van de bespreekbaarheid van dit onderwerp door meer activiteiten te organiseren. Een gerichte aanpak in Togo is tevens van groot belang. Dit zal echter een flinke uitdaging worden omdat de onwetendheid daar nog ruimschoots aanwezig is.

'De taboe om te zwijgen over de gevolgen van VGV moet doorbroken worden'

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **Hawa Bah** en ben afkomstig uit Sierra Leone. In Nederland wonen ongeveer 6000 mensen uit Sierra Leone. Op dit moment woon ik in Leiden en ben moeder van twee kinderen. In het dagelijks leven studeer ik Verzorgde Individuele Gezondheid in Leiden. Ik ben in aanraking gekomen met VGV vanwege ten eerste mijn lidmaatschap bij de Sierra Leone Humanitarian Association, waarbij VGV een veelbesproken onderwerp is. In Nederland zijn nog veel vrouwen uit Sierra Leone besneden en ze zijn bovendien van mening dat hun dochters ook besneden moeten worden. Met behulp van de Sierra Leone Humanitarian Association geef ik voorlichting over dit onderwerp om vrouwen ervan te behoeden hun dochters te laten besnijden. Ten tweede ben ik een van de change makers van Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON). Ik heb hiervoor speciale trainingen gevolgd die mij in staat stellen om individuele huisbezoeken af te leggen bij gezinnen uit mijn gemeenschap. Een sterk punt van deze huisbezoeken is de persoonlijke sfeer die gecreëerd wordt zodat er een vertrouwensband kan ontstaan. Deze vertrouwensband is een belangrijke factor in het overbrengen van de boodschap 'Say No to FGM!'

Ik heb een activiteit georganiseerd waarbij iedereen welkom was die meer over de gevolgen van VGV wilde weten, of hun ervaringen wilde delen. Het belangrijkste punt was om mensen bij te brengen over de schadelijke consequenties van deze traditie. Dit werd op een speelse manier gedaan door middel van een toneelstuk. Vantevoren heb ik een aantal vrouwen gevraagd om in dit toneelstuk te spelen. Het stuk verbeeldde een situatie waarin een vrouw uit Sierra Leone woonachtig in Nederland teruggaat naar haar geboorteland. Eenmaal in Afrika komt zij in aanraking met een oudere vrouw, die vriendelijk vraagt of zij de baby mag meenemen om haar te laten besnijden. Dit is namelijk nog steeds een traditie in Sierra Leone. De moeder van de baby legt de oudere vrouw uit dat dit echt niet meer mag gebeuren met jonge meisjes en laat haar vervolgens de verklaring tegen vrouwenbesnijdenis zien. De moeder heeft dit in Nederland ondertekend om zodoende in Sierra Leone te laten zien dat VGV verboden is. Bovendien laat de moeder met behulp van plaatjes aan de oudere vrouw zien wat de exacte mentale en fysieke gevolgen zijn van VGV. Kortom, het toneelstuk beeldde goed uit wat er zou moeten gebeuren om VGV wereldwijd te voorkomen. Ik en de andere organisatoren hebben er bewust voor gekozen om de bijeenkomst laagdrempelig te houden om op deze manier het dichtst bij de mensen te blijven. Wij hadden dus ook de voorkeur om juist geen politicus uit Den Haag te laten spreken, maar de boodschap persoonlijk en herkenbaar te laten. De belangrijkste conclusie van deze dag was dat het grootste probleem niet in Nederland ligt, maar in Sierra Leone zelf waar nog 98% van alle vrouwen besneden zijn! De oudere vrouwen die in Afrika nog steeds VGV uitvoeren moeten overtuigd worden van de gevaren van dit ritueel. De uiteindelijke stap om VGV activiteiten uit te breiden naar Sierra Leone is dan ook van groot belang. De taboe om te zwijgen over de gevolgen van VGV moet doorbroken worden en het onderwerp moet zoveel mogelijk bespreekbaar worden gemaakt.

De hoeveelheid mannen die op deze dag aanwezig waren was tevens opmerkelijk. Zij zijn zich blijkbaar nog niet bewust van wat VGV met het lichaam van een vrouw doet. Deze dag was dan ook van groot belang voor hen omdat zij informatie vergaarden die zij nog nooit eerder gehoord hadden. De dag was zeker een groot succes te noemen en eindigde dan ook met iedereen die elkaar een knuffel gaf. Met z'n allen kunnen we veel bereiken in de strijd tegen VGV!

Ook in de regio Leiden moet er nog veel gedaan worden om VGV te voorkomen door onder andere het geven van meer trainingen voor sleutelpersonen, meer voorlichting en persoonlijke huisbezoeken. En de nadruk op VGV activiteiten in Sierra Leone mag zeker niet vergeten worden. Momenteel wordt deze traditie nog steeds van generatie op generatie doorgegeven en dit moet doorbroken worden! Het geven van voorlichting is dus een cruciaal component in de wereldwijde strijd tegen VGV.

'De belangrijkste conclusie van de informatiedag was: Wij doen onze dochters geen pijn!'

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **Salada Ali Malin** en kom oorspronkelijk uit Somalië. Nederland telt ongeveer zo'n 22.000 Somaliërs. Momenteel ben ik woonachtig in Roermond waar ik sinds 2005 voorzitter ben van de stichting IFTN. Deze stichting behartigt de belangen van Somalische vrouwen in Roermond. Ik ben verantwoordelijk voor het bestuur van deze stichting, samen met nog enkele andere vrouwen. Wij werken vooral vanuit huis. In de periode vóór 2005 ben ik al actief geweest in het helpen van vrouwen binnen de Somalische gemeenschap; ik heb mensen geholpen met de beheersing van de Nederlandse taal en mensen verzorgd in het geval van ziekte.

In de loop der tijd ben ik tevens in aanraking gekomen met het onderwerp vrouwelijke genitale verminking (VGV), iets wat veel voorkomt binnen de Somalische gemeenschap in Roermond. Het ondergaan van VGV is een traumatische ervaring en heeft enorme psychologische en fysieke gevaren. Ik wil mijn gemeenschap hier graag voor behoeden en heb in Roermond dan ook een bijeenkomst georganiseerd over dit onderwerp.

Het centrale thema van deze bijeenkomst was 'Say No to FGM!' en ik heb deze dag 180 vrouwen afkomstig uit Somalië, Sudan, Sierra Leone, Guinee, Nigeria, Ghana, Togo en Burundi uitgenodigd om dit aan hun duidelijk te maken. We hebben met z'n allen de film 'The Road to Change' gekeken, waarin de situatie rondom VGV goed wordt weergegeven. Ik heb persoonlijk een belangrijke rol gespeeld in de voorbereiding van deze informatiedag (het regelen van de ruimte) maar ook op de dag zelf. De film was Engelstalig en ik heb voor aanvullende informatie in het Arabisch en Nederlands gezorgd zodat de film voor iedereen te begrijpen viel. Verder had ik een groot gedeelte van de coördinatie op de dag zelf op me genomen en dit wisselde ik af met het geven van presentaties. Naast mijn presentatie waren er nog drie andere sprekers, die ieder een ander aspect van VGV belichtten en hun ervaringen omtrent deze traditie met het publiek deelden.

Deze dag kan zeker bestempeld worden als een groot succes! De gasten en sprekers waren allemaal erg enthousiast en konden zich helemaal vinden in de centrale boodschap om definitief VGV de rug toe te keren. De belangrijkste conclusie was dan ook: 'wij doen onze dochters geen pijn!' Overigens waren er deze dag niet veel mannen bij. Dit is iets wat ik graag nog een keer wil doen; een informatiebijeenkomst organiseren gericht op mannen. Zij spelen immers ook een belangrijke rol in de strijd tegen VGV.

Ten slotte is er nog veel nodig om VGV in de regio Roermond te voorkomen. Belangrijke zaken hierbij zijn meer persoonlijke huisbezoeken, en meer VGV activiteiten.

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **Fatoumata Diallo** en ik ben geboren in Guinee. In totaal heeft Nederland zo'n 3000 inwoners afkomstig uit Guinee. Ik ben voorzitter van de stichting Guinese Vrouwen en ik doe mee aan een project tegen VGV. Ik ben woonachtig in Utrecht, en dat is ook waar mijn relatie met VGV is begonnen. Via de GGD Utrecht heb ik een training gevolgd bij FSAN en PHAROS wat mij tot sleutelpersoon heeft gemaakt daar naast ben ook nu change makers van VON . Ook ik ben nu opgeleid om persoonlijke huisbezoeken bij risicogezinnen te maken. Zodoende ben ik in contact gekomen met vrouwenbesnijdenis. Dit was ook echt mijn doel; om mensen uit mijn gemeenschap te helpen om nee te zeggen tegen VGV.

Met betrekking tot de informatiebijeenkomst die ik mede heb georganiseerd ben ik, samen met mijn collega's, verantwoordelijk geweest voor het maken van T-shirts en folders. Op de dag zelf droeg ook iedereen deze T-shirts. De dag werd gevuld met allerlei presentaties van onder andere gast sprekers van stichting Togoleese Life in Nederland (STLN). Ik zelf was verantwoordelijk voor het openingswoord waarin ik het publiek vertelde hoe VGV in Guinee wordt uitgevoerd. Ook heb ik een rol gespeeld in de voorbereidende fase wat betreft de PR en het regelen van de zaal.

Er waren voornamelijk veel mensen uit de buurt van Utrecht op het evenement, zoals Nieuwegein, de Bilt en Zeist. In totaal waren er ongeveer 65 mensen gekomen, afkomstig uit Sierra Leone, Liberia, Guinee, Senegal en Togo. We hebben het publiek op spelenderwijs bekend gemaakt met het ritueel VGV en de gevolgen hiervan. Dit werd gedaan door middel van een theaterstuk. Het was een ontzettend succesvolle dag! Mensen waren ontzettend blij met de informatie die zij kregen. Wij hebben het publiek ook de Verklaring tegen Meisjesbesnijdenis laten zien. Aan het eind van de dag waren de mensen zo overtuigd van de gevaarlijke gevolgen van VGV dat veel van hen met alle liefde de verklaring hebben ondertekend. Het belangrijkste punt van deze dag was dan ook dat de waarde van objectieve informatie over dit onderwerp niet onderschat mag worden! Het is het meest belangrijke instrument wat de onwetendheid over VGV weg kan halen. Het geven van meer voorlichting over dit onderwerp is dan ook hetgeen wat mijns inziens nog moet gebeuren om VGV in de regio Utrecht te voorkomen.

'Mensen waren ontzettend blij met de informatie die zij kregen!'

Mijn naam is **Salwa Salih Mamad** en ik kom oorspronkelijk uit Soedan. In Nederland wonen ongeveer 6000 mensen uit Soedan. In het dagelijks leven werk ik bij TNT en ben vrijwilliger bij een asielzoekerscentrum in Dronten. Hier vervul ik een rol als Arabische tolk, en begeleid ik de nieuwe gezinnen die in Nederland aankomen.

Mijn relatie met VGV is van persoonlijke aard, omdat ik zelf twee dochters heb die ik graag deze schadelijke traditie wil besparen. In Nederland kwam ik in aanraking met VGV door mijn werk bij een asielzoekerscentrum in Deventer. Een werknemer daar vroeg of ik wilde meehelpen gezinnen uit Soedan voor te lichten over de gevolgen van VGV. Ik heb daarna bij FSN een training gevolgd tot sleutelpersoon. Door deze training functioneer ik nu als vertrouwenspersoon van gezinnen uit de risicolanden. Dit stelt mij in staat om op mijn eigen manier het onderwerp VGV bespreekbaar te maken. Ik ken de cultuur en traditie uit Soedan en kan op deze manier dichtbij de gezinnen komen. Ik geef de gezinnen uit mijn gemeenschap uitgebreide informatie over de regels en het beleid omtrent VGV in Nederland.

Ik help mee aan een VGV voorlichtingsbijeenkomst dat binnenkort gaat plaatsvinden. Ik vervul een brede rol binnen dit project, want ik zal meehelpen in het verzorgen van de zaal, de catering, technische ondersteuning en de gastsprekers. Op de dag zelf zal ik het welkomswoord houden, de indeling van de dag vertellen en tevens spreken over de organisatie die ik zelf heb opgericht: de Sudanese Unie voor Vrouwen en Kinderen. Er zullen in totaal drie gastsprekers komen. De bijeenkomst is vooral gericht op vrouwen uit Nigerië, Sierra Leone en Mali. We hebben deze dag ook professionals uitgenodigd die een belangrijke rol kunnen spelen in de preventie van VGV. Er zullen deze dag vier huisartsen uit Kampen aanwezig zijn. Ook hebben wij leden van de Vrouwenraad van de gemeente Kampen uitgenodigd, want zij zijn ook betrokken bij het onderwerp.

Ten slotte moet er onderstreept worden dat er nog erg veel moet gebeuren om VGV in de regio Kampen te voorkomen. Het probleem is dat VGV vaak in de grote steden in Nederland bespreekbaar wordt gemaakt, maar dat de kleinere steden en dorpen vaak overgeslagen worden. Dit moet veranderen. Mensen uit alle hoeken van Nederland hebben recht om voldoende informatie over VGV. Mijn ervaringen uit de asielzoekerscentra in de kleinere steden in Nederland bevestigen dit.

Ik roep dan ook zoveel mogelijk vrouwen op om er deze dag bij te zijn. De overtuiging van vrouwen dat meisjesbesnijdenis een garantie is voor een goede toekomst moet veranderd worden. Bovendien hebben vrouwen een centraal punt nodig om dit onderwerp bespreekbaar te maken. De informatiebijeenkomst op 9 juli 2011 is daar het antwoord op!

‘Vrouwen hebben een centraal punt nodig waar VGV bespreekbaar kan worden gemaakt. Dit kunnen wij ze bieden!’

'De VGV activiteiten moeten ook de kleinere dorpen in Nederland bereiken!'

Changemakers aan het woord

Mijn naam is **Amani Abolo** en ik ben eveneens afkomstig uit Soedan. In het dagelijks leven werk ik bij een jeugdzorginstelling in Almere. Ik ben intensief pedagogisch thuisbegeleider. Dagelijks ben ik bezig met persoonlijke gezinsbegeleiding om zowel de positie van jongeren als hun ouders te verbeteren. Mijn relatie met VGV is begonnen vanaf het moment dat ik als klein meisje zelf ook besneden ben. Mijn doel is dan ook om andere meisjes hiervoor te behoeden.

Binnenkort help ik mee om een informatiebijeenkomst over VGV te organiseren. Ik heb hierbinnen een veelzijdige taak: ik ben medeverantwoordelijk voor de uitnodigingen, gastsprekers en de catering. Ik doe dit samen met mijn collega Salwa Salih Mamad. Op de dag zelf zal ik een presentatie geven over de praktische kanten wat betreft VGV preventie. Ik zal het publiek gaan uitleggen over de mogelijkheden om hulp te zoeken, indien vrouwen voor het dilemma staan of ze wel of niet hun dochter zullen besnijden. Ik zal ze vertellen over instanties die voor informatievergaring en hulpverlening in het leven zijn geroepen en hoe ze hiermee in contact kunnen komen.

Ik kan nog niet met zekerheid zeggen hoeveel mensen er zullen komen, maar het zullen er ongetwijfeld veel zijn, omdat veel Afrikaanse gemeenschappen in Kampen woonachtig zijn en bijna alle vrouwen te maken hebben gehad met het onderwerp VGV.

Het belangrijkste punt dat we naar voren willen brengen met onze informatiebijeenkomst is de bewustwording. Dat is het meest belangrijke aspect in de strijd tegen VGV. Er moet bovendien nog veel gebeuren om VGV in de regio Kampen te voorkomen. De VGV projecten moeten kleinschaliger aangepakt worden. Ook moeten ze gericht zijn op alle sociale sectoren in Nederland, inclusief ziekenhuizen en scholen. Ten slotte is gericht en persoonlijk contact een aspect dat niet vergeten mag worden. De opleiding van FSAN en PHAROS die mensen traint tot sleutelpersoon is al een duidelijke stap in de goede richting. Zij kunnen de risicogezinnen op persoonlijke wijze benaderen en overtuigen van de gevaren van VGV.

Classificatie van VGV

Vrouwelijke Genitale Verminking omvat alle handelingen die te maken hebben met het gedeeltelijk of geheel verwijderen van de externe vrouwelijke genitaliën of ander letsel toegebracht aan de vrouwelijke genitale organen zonder enige medische noodzaak daarvoor (WHO, UNICEF, UNFPA, 1997).

Classificaties

Type 1: Gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en/of de voorhuid (clitoridectomie)

Type 2: Gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en de kleine schaamlippen met of zonder verwijdering van de grote schaamlippen (excisie)

Type 3: Vernauwen van de vaginale opening door wegsnijden en aan elkaar hechten van kleine schaamlippen en of de grote schaamlippen, met of zonder verwijdering van de clitoris (infibulatie)

Type 4: Alle andere schadelijke handelingen aan de vrouwelijke geslachtsorganen voor niet-medische redenen, zoals prikken, piercen, kerven, schrapen en wegbranden.

Vrouwelijke Genitale Verminking wordt meestentijds uitgevoerd bij meisjes in de leeftijd van 0 tot 15 jaar. In sommige gevallen, sporadisch echter, worden ook volwassen en getrouwde vrouwen slachtoffer van deze ingreep. De leeftijd waarop Vrouwelijke Genitale Verminking wordt uitgevoerd is afhankelijk van lokale tradities en omstandigheden, maar neemt af in sommige landen (UNICEF, 2005a).

Hoe wijdverbreid het wordt beoefend

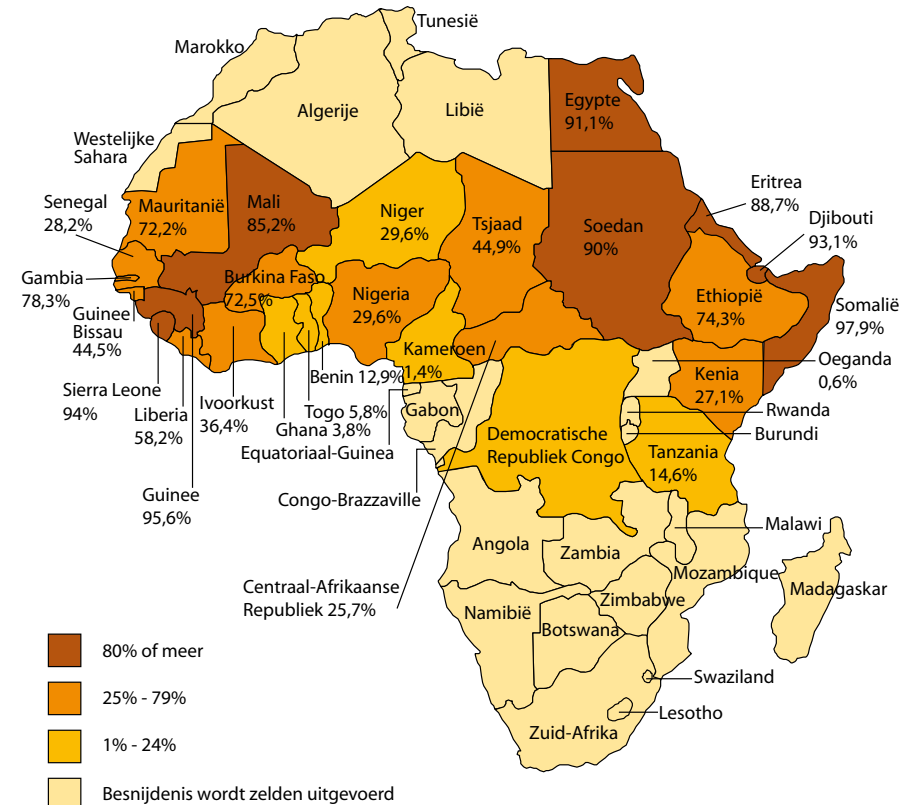
De WHO (wereld gezondheidsorganisatie) schat dat er wereldwijd tussen de 100 en 140 miljoen vrouwen het slachtoffer zijn van een van de eerste drie types van VGV (WHO, 2000a). Schattingen die zijn gebaseerd op de laatste preventiedata geven aan dat in Afrika 91,5 miljoen meisjes en vrouwen boven de 9 jaar, leven met de gevolgen van VGV (Yoder en Khan, 2007). Er zijn naar schatting zo'n 3 miljoen meisjes per jaar die in Afrika het risico lopen een vorm van VGV te ondergaan (Yoder et al., 2004).

VGV type 1, 2 en 3 zijn waargenomen en gedocumenteerd in 28 Afrikaanse landen en een paar landen in Azië en het Midden-Oosten. Bepaalde vormen van VGV zijn ook in andere landen gerapporteerd, waaronder bepaalde etnische groeperingen in Centraal- en Zuid Amerika. Door de groeiende migratie zijn er steeds meer meisjes en vrouwen die buiten hun land van herkomst een VGV ondergaan (Yoder et al., 2004) of het risico lopen er een te moeten ondergaan.

Referentie: WHO, UNICEF, UNFPA. 1997 - Vrouwelijke Genitale Verminking

Risicolanden en prevalentie meisjesbesnijdenis

Besneden meisjes en vrouwen in de leeftijd van 15 tot 49 jaar

Risicolanden op alfabet:

Benin	Eritrea	Ivoorkust	Mauritanië	Soedan
Burkina Faso	Ethiopië	Jemen	Niger	Somalië
Centraal-Afrikaanse Republiek	Gambia	Kameroen	Nigeria	Tanzania
Democratische Republiek Congo	Ghana	Kenia	Oeganda	Togo
Djibouti	Guinee	Liberia	Senegal	Tsjaad
Egypte	Guinee Bissau	Mali	Sierra Leone	

Internationale en regionale mensenrechtenverdragen en consensus documenten ter preventie tegen Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV)

Internationale mensenrechtenverdragen

- * Universal Declaration of Human Rights, adopted 10 December 1948. General Assembly Resolution 217. UN Doc. A/810.
- * Convention relating to the Status of Refugees, adopted 28 July 1951 (entry into force, 22 April 1954).
- * Protocol relating to the Status of Refugees, adopted 31 January 1967 (entry into force, 4 October 1967).
- * International Covenant on Civil and Political Rights, adopted 16 December 1966 (entry into force, 23 March 1976).
- * International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted 16 December 1966 (entry into force, 3 January 1976).
- * Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women, adopted 18 December 1979 (entry into force, 3 September 1981).
- * Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 39/46 of 10 December 1984 (entry into force, 26 June 1987).
- * Convention on the Rights of the Child, adopted 20 November 1989. General Assembly Resolution 44/25. UN GAOR 44th session, Supp. No. 49. UN Doc. A/44/49 (entry into force, 2 September 1990).
- * Committee on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women. General Recommendation No. 14, 1990, Female circumcision; General Recommendation No. 19, 1992, Violence against women; and General Recommendation No. 24, 1999, Women and health.
- * Human Rights Committee. General Comment No. 20, 1992. Prohibition of torture and cruel treatment or Punishment.
- * Human Rights Committee. General Comment No. 28, 2000. Equality of rights between men and women. CCPR/C/21/rev.1/Add.10.
- * Committee on Economic, Social and Cultural Rights. General Comment No. 14, 2000. The right to the highest attainable standard of health. UN Doc. E/C.12/2000/4.
- * Committee on the Rights of the Child. General Comment No. 4, 2003. Adolescent health and development in the context of the Convention on the Rights of the Child. CRC/GC/2003/4.

Regionale mensenrechtenverdragen

- * European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, adopted 4 November 1950 (entry into force, 3 September 1953).
- * American Convention on Human Rights (entry into force, 18 July 1978).
- * African Charter on Human and Peoples' Rights (Banjul Charter), adopted 27 June 1981. Organization of African Unity. Doc. CAB/LEG/67/3/Rev.5 (1981), reprinted in 21 I.L.M. 59 (1982) (entry into force, 21 October 1986).
- * African Charter on the Rights and Welfare of the Child, adopted 11 July 1990. Organization of African Unity. Doc. CAB/LEG/24.9/49 (entry into force 29 November 1999).
- * Protocol to the African Charter on Human and Peoples' Rights on the Rights of Women in Africa, adopted 11 July 2003, Assembly of the African Union (entry into force 25 November 2005).

Consensus documenten

- * United Nations General Assembly, Declaration on the Elimination of Violence against Women, UN Doc. A/RES/48/104 (1993).
- * World Conference on Human Rights, Vienna Declaration and Plan of Action, June 1993. UN Doc. DPI/1394-39399 (August 1993).
- * Programme of Action of the International Conference on Population and Development, Cairo, Egypt, 5-13 September 1994. UN Doc. A/CONF.171/13/Rev. 1 (1995).
- * Beijing Declaration and Platform for Action of the Fourth World Conference on Women, Beijing, China, 4-15 September 1995. UN Doc. A/CONF.177/20.
- * UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity, adopted 2 November 2001.
- * Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions, adopted October 2005 (entry into force, March 2007).
- * United Nations Economic and Social Council (ECOSOC), Commission on the Status of Women. Resolution on the Ending of Female Genital Mutilation. March 2007. E/CN.6/2007/L.3/Rev. 1.

Bruggenbouwers

Nationale Ambassadeurs tegen Schadelijke Traditionele Praktijken

James Owie j.owie@ziggo.nl

Zahra Naleie Z.naleie@fsan.nl

Dalia Abdulrahman daloya85@hotmail.com

Alem Desta a.desta@vluchtelingenorganisaties.nl

Voor meer informatie, advies en informatieuitwisseling over VGV kunt u contact opnemen met:

Togo

Sams I Noussa samsinoussa@live.nl

Sierra Leone

Mohamed Beh Patteh3@yahoo.com

Guinee

Fatumata Diallo f.diallo72@yahoo.fr

Nigeria

James Owie j.owie@ziggo.nl

Soedan

Salwa Salih salwa-salih@hotmail.com

Amani Abdo amani140@hotmail.com

Jongeren

Nafisa Osman nafosman@yahoo.com

Sagal.ali Sagal.ali@hotmail.com

Ter introductie van het project zijn er drie grote bijeenkomsten georganiseerd; één voor Oost-Afrikaanse landen zoals Ethiopië, Eritrea, Soedan en Somalië, één voor West-Afrikaanse landen zoals Liberia, Togo, Mali, Sierra Leone, Senegal, Nigeria, Cameroen en Ghana en een inventarisatie workshop voor jongeren.

Belangrijke adressen

Vluchtelingen Organisaties Nederland

Vluchtelingen Organisaties Nederland is de landelijke belangenbehartiger van vluchtelingen in Nederland. VON zet zich in voor een samenleving die de mensenrechten op waarde schat, waarin vluchtelingen op een rechtvaardige en humane manier worden opgevangen en waarin zij de kans krijgen om op een volwaardige wijze te participeren.

Sumatrakade 1003 - 1005

1019 RD Amsterdam

www.vluchtelingenorganisaties.nl

info@vluchtelingenorganisaties.nl

Tel.: 020-509 13 70

Federatie van Somalische Associaties Nederland (FSAN)

FSAN is een van de pionieren organisatie in de strijd tegen VGV in Nederland. FSAN is aangesloten bij VON en zet zich in voor volledige participatie van de Somalische gemeenschap in Nederland.

Donker Curtiusstraat 7

1051 JL Amsterdam

Tel.: 020-486 16 28

Fax: 020-488 78 12

www.fsan.nl

info@fsan.nl

Pharos

Kenniscentrum vluchtelingen en gezondheid. Als kenniscentrum bevorderen zij de gezondheid van vluchtelingen door de kwaliteit van de zorg voor hen te verbeteren. Dit doen zij samen met vluchtelingen en organisaties in de zorg. Zij dragen specialistische, praktijkgerichte kennis over, zowel nationaal als internationaal.

Postbus 13318

3507 LH Utrecht

Tel.: 030-234 98 00

Fax: 030-236 45 60

www.pharos.nl

pharos@pharos.nl

GGD Nederland

GGD Nederland is de koepelorganisatie van de GGD'en. De organisatie waar kennis en informatie actief worden verzameld en uitgewisseld.

Vanuit GGD Nederland wordt, voor en in samenspraak met de GGD'en, de lobby en belangenbehartiging voor de GGD'en gedaan richting politiek en stakeholders. Daarnaast voert GGD Nederland projecten uit, die vanuit efficiency oogpunt centraal moeten worden uitgevoerd en die randvoorwaarden en producten opleveren waarmee de GGD'en hun werkzaamheden kunnen verrichten.

Adriaen van Ostadelaan 140
3583 AM Utrecht

Postadres:
Postbus 85300
3508 AH Utrecht

T (030) 252 30 04
F (030) 251 18 69
E info@ggd.nl

Defence for Children International Nederland (DCI)

Defence for Children komt wereldwijd op voor de rechten van het kind. Door onderzoek, voorlichting, belangenbehartiging, actie en rechtshulp verdedigt Defence for Children International Nederland de rechten van kinderen en stelt schendingen daarvan aan de kaak.

Postbus 75297
1070 AG Amsterdam
Tel.: 020-420 37 71
Fax: 020-420 38 32
www.defenceforchildren.nl
info@defenceforchildren.nl

World Population Foundation (WPF)

De stichting WPF strijdt ervoor dat seks voor alle mannen, vrouwen en jongeren in de wereld een verantwoorde, eigen keuze is. Zij zet zich in voor goede, toegankelijke seksuele en reproductieve gezondheidszorg voor iedereen en pleit internationaal voor complete en heldere wetgeving op het gebied van seksuele en reproductieve rechten.

Ampèrestraat 10
1221 GJ Hilversum
Tel.: 035-642 23 04
Fax: 035-642 14 62
office@wpf.org
www.wpf.org

Stichting CHOICE for youth and sexuality

CHOICE for youth and sexuality is een Nederlandse jongerenorganisatie – verbonden aan WPF – die zich bezighoudt met jongeren en seksualiteit. CHOICE bestaat uit scholieren, studenten en werkende jongeren in Nederland tussen de 16 en 28 jaar. CHOICE zet zich in voor de bevordering van een vrije keuze van jongeren op het gebied van seksualiteit en in het krijgen van kinderen. Daarnaast zet CHOICE zich in voor jongerenparticipatie bij het maken en uitvoeren van beleid hierover. Omdat voor jongeren in Nederland deze rechten vrij vanzelfsprekend zijn maar voor veel jongeren in andere landen niet, werkt CHOICE niet alleen nationaal maar ook internationaal.

C/o WPF, Ampèrestraat 10
1221 GJ Hilversum
Tel.: 035-64 22 304
Fax: 035-64 21 462
info@choiceforyouth.org
www.choiceforyouth.org

